

संसारः, ¹परिसर्या, ²सखिः; ³सारथिः, ⁴सृकः, ⁵सरण्डः, ⁶सृणीकः,
⁷सृमाकुः, ⁸सरीमा, ⁹अप्सरसः, ¹⁰सरित्, ¹¹सरणिः, ¹²सरट्, सरटः,
¹³सरयुः-सरयूः, इत्यादिकानि रूपाणि अस्य धातोः विशेषेण भवन्तीति ज्ञेयम् ।

(1914) “सृ गतौ” (III-जुहोत्यादिः-1434. सक. अनि. पर.)

सर्वाण्यपि रूपाणि पिपतिवत् (1044) ऊह्यानि ।

(1915) “सृज विसर्गे” (IV-दिवादिः-1178. सक. अनि. आत्म.)

‘—सर्गे सृज्यते सृजतीति च ।’ (श्लो. 62) इति देवः ।

सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकमृजूधातुवत् (1302) ज्ञेयानि । ¹⁴सथा,

1. परितः सरणं परिसर्या । ‘इच्छा’ (3-3-101) इत्यत्र ‘परिचर्यापरिसर्या—’ (वा. 3-3-101) इति स्त्रियां भावे शेषकं टापि च रूपमेवम् । गुणोऽपि निपात्यते ।
2. ‘भाषायां धाञ्कृञ्स्—’ (वा. 3-2-171) इति तच्छीलादिषु कर्तृषु किकिनौ, लिङ्गद्वावात् द्विवचनं च ।
3. औणादिके [द. उ. 1-43] णथिन्प्रत्यये रूपमेवम् । णित्वात् उपधावृद्धिः ।
4. ‘सृञ्—’ [द. उ. 3-19] इति कप्रत्ययः । किञ् भवति । सृकः=वायुः ।
5. औणादिके (द. उ. 5-9) अण्डन्प्रत्यये रूपमेवम् । सरण्डः=वायुः, भूतसंघातश्च ।
6. औणादिके (द. उ. 3-42) ईकन्प्रत्यये नुगागमे च रूपमेवम् । किञ् भवति । सृणीकः=वायुः ।
7. औणादिके (द. उ. 1-151) काकुप्रत्यये मुगागमे च रूपम् । सृमाकुः=मृगजातिः ।
8. ‘हृमृष्टस्—’ (द. उ. 6-76) इति ईमनिन्प्रत्ययः च्छन्दसि विषये । सरीमा=कालः ।
9. अप्छन्द उपपदे धातोः असुन्प्रत्यये (द. उ. 9-101) रूपमेवम् । अद्भ्यः सृता इत्यप्सरसः=देवयोषितः ।
10. ‘हृस्—’ (द. उ. 6-3) इति इतिप्रत्यये रूपम् ।
11. ‘अर्तिसृ—’ (द. उ. 1-2) इत्यनिप्रत्यये णत्वे च रूपमेवम् । सरणिः=ईषद्गतिः पन्थाः ।
12. औणादिके (द. उ. 5-10) अडिप्रत्यये रूपम् ।
13. औणादिके (द. उ. 1-136) अयुप्रत्यये रूपम्, सरति सिचिर्ति वा सरयुः=नदी वायुर्वा । सरयूः=इति दीर्घान्तोऽपि ।
14. ‘सृजिदशोः—’ (6-1-58) इति अमागमो भवति । लघूपधगुणाधवादोऽयमागमः । ‘व्रश्चभ्रस्जसृज—’ (8-2-36) इत्यादिना जकारस्य षकारः; वृचस्तकारस्य घृत्वेन टकारः ।